

LUONNOS

VIHDIN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYKSIEN PERUSTELUT

2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISET MÄÄRÄYKSET	5
1 § Tavoite.....	5
2 § Määräysten antaminen ja valvonta	5
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin.....	5
2. MÄÄRITELMÄT	6
4 § Määräyksissä käytettyjen termien määritelmät.....	6
3. JÄTEVESIEN HAITALLISIA VAIKUTUKSIA EHKÄISEVÄT MÄÄRÄYKSET 9	
5 § Jätevesien johtaminen ja käsittely	9
6 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella (jossa on jätevesiviemäri)	9
7 § Vähimmäisetäisyydet ja puhdistusvaatimukset vesihuoltoalueen ulkopuolella.....	10
8 § Jätevesiviemäriverkon läheisyydessä sijaitsevat kiinteistöt.....	10
9 § Jätevesiviemäriverkon ulkopuolella olevat kaava-alueet	11
10 § Jätevesiviemäriverkon ulkopuolella sijaitsevat pohjavesialueet.....	11
11 § Vähäiset jätevesimäärät	11
12 § Teollisuuskiinteistöjen hulevesien johtaminen pohjavesialueella.....	12
13 § Altaiden jätevedet.....	12
14 § Ranta-alueet ja saaret.....	12
15 § Jätevesijärjestelmän rakentaminen, muuttaminen ja huoltaminen	12
16 § Työmaavesi	13
17 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu	13
18 § Mattojen ja muiden tekstiilien pesu.....	14
19 § Lumen vastaanottopaikat.....	14
4. PÖLYN TORJUNTA.....	15
20 § Kulkuväylien, pihojen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt	15
21 § Tilapäisen murskauksen ja louhinnan pölyntorjunta.....	15
22 § Rakennus-, korjaus- ja purkutyöt sekä maarakentaminen.....	15
5. ILMANSUOJELU.....	16
23 § Savukaasupäästöt ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisy.....	16

6. RAKENTAMISEEN LIITTYVÄT TYÖT	16
24 § Rakennusten ja rakenteiden rakennus-, kunnostus- ja puhtaanapitotyöt	16
25 § Betonimurskeen hyödyntäminen maanrakentamisessa	17
26 § Ylijäämämaiden hyötykäyttö	17
27 § Vieraslajit	18
29 § Purettavien rakennusten poltto	18
7. KEMIKAALIT	19
Perustelu koskevat määräysten pykälä 30 - 33 §	19
34 § Suolan varastointi pohjavesialueella	21
35 § Onnettomuudet	21
36 § Öljy- ja polttoainesäiliöiden tarkastukset	22
37 § Öljy- ja polttoainesäiliöiden tarkastukset ranta- tai pohjavesialueella	22
38 § Öljy- ja polttoainesäiliöiden käytöstä poistaminen	22
39 § Öljysäiliöiden uudelleen käyttöönotto	23
8. MELU	24
40 § Tiedottaminen erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä ammattimaisesta toiminnasta	24
41 § Meluilmoitusmenettely	24
42 § Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa	25
43 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden, laitteiden ja työväiheidin rajoittaminen	25
47 § Hyötyeläinten lietelannan, virtsan ja säilörehun puristenesteen sekä jätevesilietteen levitys pohjavesialueilla ja vedenottamon suoja-alueilla	26
48 § Ulkotarhojen ja ratsastuskenttien sijoittaminen ja lannan luovutus hevostalleilla	26
10. JÄTTEET	27
50 § Rakennusten ja muiden rakenteiden kunnostustöissä syntyvät jätteet	27
51 § Veneiden pohjamaalien poisto ja maalijäte	28
52 § Kuivakäymäläjäte	28
53 § Vesistöjen niittojäte	28
11. ENERGIANTUOTANTO	28

Perustelu koskevat määräysten pykälä 54 - 57 §	28
12. LUONNON MONIMUOTOISUUS.....	29
58 § Määräys luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta	29
13. VALVONTATIETOJEN ANTAMINEN	29
59 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja	29
14. MUUT MÄÄRÄYKSET	30
60 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	30
61 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä.....	30
62 § Voimaantulo.....	30

1. YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 1 §:ään on kirjattu lain tarkoitus. Ympäristönsuojelulaki on kuitenkin niin yleispiirteinen, että

ympäristönsuojelun valvonnan toteuttaminen paikallisella tasolla on sen avulla toisinaan hyvin vaikeaa tai jopa mahdotonta. Ympäristönsuojelulain 202 § nojalla, kunta voi antaa lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia, paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä.

Ympäristönsuojelumääräysten perimmäinen tavoite on sama kuin ympäristönsuojelulain. Näiden määräysten tavoitteena on toimia valvonnan työkaluna helpottaen valvontaa ja yhtenäistämien säädösten tulkintaa.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaan ympäristönsuojelumääräykset antaa kunta. Vihdin kunnan hallintosäännössä toimivalta ympäristönsuojelulain mukaisten, kunnalle kuuluvien asioiden käsittelyssä on annettu ympäristölautakunnalle.

Ympäristönsuojelumääräykset hyväksytään Vihdin kunnanvaltuustossa.

Ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 1 momentin mukaan ympäristönsuojelumääräykset voidaan antaa koko kuntaa tai vain sen osaa koskevin. Mikäli määräyksissä ei muuta mainita, koskevat ne koko kunnan aluetta. Joillekin erityishuomiota vaativille alueille on paikallisista olosuhteista johtuen annettu näitä alueita erikseen koskevia määräyksiä. Tärkeillä tai muilla vedenhankintakäyttöön soveltuvilla pohjavesialueilla erityismääräyksiä tarvitaan pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi. Rantavyöhykkeillä tavoitteena on etenkin pintavesien suojeleminen. Asemakaava-alueilla erityismääräykset ovat tarpeen esimerkiksi asukkaille koituvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja yleisillä alueilla viihtyisyyden parantamiseksi.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat säädösten hierarkiassa samantasoisia muiden kunnallisten säännösten kanssa ja niitä noudatetaan samaan tapaan. Ympäristönsuojelumääräykset on annettu kuitenkin ympäristönsuojelullisin perustein.

Määräykset eivät voi koskea ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa, 31 §:ssä tarkoitettua koeluonteista toimintaa, 120 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksellisia tilanteita, 136 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä eivätkä puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

Määräykset voivat koskea: toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;

- erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai värinän torjuntaa; toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojellisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;

- sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;

- sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan; valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;

- vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia (YSL 202 § 2 mom).

Mikäli laki- tai asetustasolla tulee voimaan näitä ympäristönsuojelumääräyksiä ankarampia säännöksiä, noudatetaan niitä eikä ympäristönsuojelumääräyksiä.

2. MÄÄRITELMÄT

4 § Määräyksissä käytettyjen termien määritelmät

- **Taajaan rakennettu alue**, jolla tarkoitetaan sellaisia alueita, joissa on yhtenäinen ja tiheä rakennuskanta tai asutus. Näillä alueilla määräyksillä on tarkoitus ehkäistä mm. ympäristön pilaantumisesta johtuvia terveys- ja naapuruussuhdehaittoja.

- **Haja-asutusalue**, haja-asutusalueella tarkoitetaan taajaan rakennetun alueen ulkopuolelle jääviä alueita. Määräyksillä on tarkoitus ehkäistä mm. ympäristön pilaantumisesta johtuvia terveys- ja naapuruussuhdehaittoja.

- **Yleisellä alueella** tarkoitetaan asemakaavassa katualueeksi, toriksi, liikennealueeksi, virkistysalueeksi tai näihin verrattavaksi alueeksi osoitettua, kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön toteutettavaksi tarkoitettua aluetta.

- **Rantavyöhyke**, jolla tarkoitetaan rantavyöhykettä, joka ulottuu keskimäärin 100 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Ympäristönsuojelulain 156 a §:n mukaan enintään 100 metrin etäisyydellä vesistöistä olevalla alueella jätevesien käsittelyjärjestelmän tulee täyttää perustason puhdistusvaatimukset. Tällä pyritään estämään vesistöjen

pilaantumista/rehevöitymistä. Vesistön rantavyöhyke on määritelty näissä ympäristönsuojelumääräyksissä samoin kuin ympäristönsuojelulain 156 a §:ssä.

- **Pohjavesialue**, pohjavesialueella tarkoitetaan ELY-keskuksen määrittämiä ja luokittelemia yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeitä (1-luokan) ja vedenhankintakäyttöön soveltuvia (2-luokan) pohjavesialueita sekä pohjavesialueita, joiden pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (E-luokka). Luokiteltuja pohjavesialueita (1 ja 2-luokat), koskee pohjaveden pilaamiskielto ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin kohdan 1 mukaisesti.

Ympäristönsuojelulain mukainen pohjaveden pilaamiskielto ei koske pelkkiä E-luokan pohjavesialueita. Niillä sijaitsee kuitenkin pohjavedestä riippuvainen maaekosysteemi, joka on suojeltu muun lainsäädännön nojalla (vesilaki, luonnonsuojelulaki, metsälaki ym.). Pohjaveden laadun muuttaminen siten, että se heikentää suojellun maaekosysteemin tilaa, on kielletty. Sama koskee myös 1E ja 2E-luokan pohjavesialueita.

- **Vesistö**, jolla tarkoitetaan vesilain määritelmän mukaisia järviä, lampia, jokia, puroja ja muita luonnollisia vesialueita sekä tekojärveä, kanavaa ja muita vastaavia keinotekoisia vesialueita. Vesistönä ei kuitenkaan pidetä ojaa, noroa ja lähdetä (Vesilaki 587/2011 § 3).

- **Purkupaikka**, paikka josta puhdistetut jätevedet pääsevät ympäristöön. Purkupaikan sijoittelulla on tärkeä vaikutus pinta- ja pohjavesien suojeluun.

Muut määritelmät:

- **Maanalainen säiliö**; säiliö, jonka ulkopinta kokonaisuudessaan hoitokuilun kohtaa lukuun ottamatta on suoraan kosketuksessa maahan sekä säiliö, joka on sijoitettu suojakammioon, jonka pohjalle ei ole näköyhteyttä. Säiliön vuotoa ei pysty havaitsemaan näköaistilla.

- **Maanpäällinen säiliö**; maanpinnalla tai huonetilassa oleva säiliö tai säiliö, joka sijaitsee suojakammiossa, jonka pohjalle on näköyhteys. Mahdollisen vuodon pystyy havaitsemaan näköaistilla.

- **Kaksoisvaippasäiliö**, sellainen säiliö, jossa tiiviin sisäsäiliön ympärillä on tiivis umpinainen vaippa ja ulkovaippa ulottuu vähintään sisäsäiliön korkeimman mahdollisen nestepinnan tasolle.

- **Lumenvastaanottoaika**, lumen loppukäsittelypaikka, jonne lunta tuodaan muualta toistuvasti useana vuonna.

- **Vähäiseksi jätevesimääräksi** katsotaan vesikäymälätön kohde, jonka vuotuinen käyttö asukasvuorokausina on vähäinen ja käytettävä talousvesi kannetaan tai johdetaan siihen verrattavalla tilapäisellä

vesijohdolla tai kohde on veden käytön kannalta varustelultaan vaatimaton.

- **Jäte**, jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä (Jätelaki 646/2011 5 §).

- **Jätevesiliete**, jätevesilietteellä tarkoitetaan jätevesistä saostussäiliöissä, pienpuhdistamossa tai muussa käsittelyssä muodostuvaa laskeutuvaa tai kelluvaa ainesta, joka voidaan erottaa jätevedestä omana jakeenaan.

- **Astia**, kemikaalin varastointiin käytettävä astia, tynnyri, kontti tai muu pakkaus, jonka tilavuus on korkeintaan 1 000 litraa. Säiliötä pienempi varastointiin käytettävä pakkaus. Koko on määritelty käytännön kokemusten perusteella. Kaikki säiliöille asetetut vaatimukset eivät sovellu astioille.

- **Avopoltto**, maassa, tynnyrissä tai vastaavassa tapahtuva polttaminen. Määritelmään on sisällytetty tynnyrissä tai vastaavassa tapahtuva polttaminen, koska se on savukaasupäästöjen ja poltettavan materiaalin määrän suhteen rinnastettavissa maassa tapahtuvaan polttamiseen.

- **Melu**, häiritsevä ääni, joka häiritsee ulkona. Ympäristönsuojeluviranomainen voi puuttua häiritsevään meluun ulkotiloissa.

- **LUMO-ohjelma**, Luonnon monimuotoisuusohjelma.

- **Jaloittelualue**, eläinsuojan välittömässä yhteydessä sijaitseva alue, jota käytetään säännöllisesti eläinten jaloitteluun ja jolta kerätään lanta ja valumavedet talteen. Aluetta koskevilla määräyksellä pyritään vähentämään ympäristöhaittoja, joita voi aiheutua pienten hevostallien lisääntyessä.

- **Laidun**, yksi- tai monivuotisia nurmi- tai rehuksveja kasvava peltoalue, jolta tuotantoeläimet syövät rehua. Aluetta koskevilla määräyksellä pyritään vähentämään ympäristöhaittoja, joita voi aiheutua pienten hevostallien lisääntyessä.

- **Ulkotarha**, aidattu, jaloittelualuetta laajempi alue, jossa eläimiä kasvatetaan yleensä ympärivuotisesti. Ulkotarhassa voi sijaita sääsuoja sekä ruokinta- ja juottopaikat. Ulkotarha voi sisältää myös jaloittelualan. Aluetta koskevilla määräyksellä pyritään vähentämään ympäristöhaittoja, joita voi aiheutua pienten hevostallien lisääntyessä.

3. JÄTEVESIEN HAITALLISIA VAIKUTUKSIA EHKÄISEVÄT MÄÄRÄYKSET

5 § Jätevesien johtaminen ja käsittely

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n mukaan määräyksiä voidaan antaa toimista, rajoituksista ja rakennelmista, joilla ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. Määräykset voivat koskea jätevesien puhdistusmenetelmiä tai etäisyysvaatimuksia rantavyöhykkeellä, kiinteän polttoaineen käyttöä määrätyillä alueilla, ajoneuvojen pesun rajoittamista tietyillä alueilla ja öljynerotuskaivojen edellyttämistä pesupaikoilla sekä muita vastaavanlaisia seikkoja. Edelleen ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan yksilöidä alueellisesti talousjätevesien puhdistusvaatimuksia. Määräyksissä voi olla tarvittaessa määräyksiä olemassa olevien laitteistojen tason parantamiselle.

Jätevesien käsittelyvaatimuksesta saavat ilman eri hakemusta poiketa kaikki ne kiinteistöt, joiden kiinteistöllä vakituisesti asuva haltija tai haltijat ovat täyttäneet 68 vuotta, kun ympäristönsuojelulain muutos (196/2011) tuli voimaan. Tämä lakisääteinen vapautus koskee siis ennen 9.3.1943 syntyneitä henkilöitä. Vapautus on kytketty vain kiinteistön haltijan ikään ja edellytyksenä on, että kiinteistön haltija tai haltijat asuvat kiinteistöllä vakituisesti, joten se ei koske vapaa-ajan kiinteistöjä. Jätevesistä ei myöskään saa aiheutua ympäristön pilaantumista. Poikkeus koskee vain jätevesien käsittelyvelvollisuutta eikä muita mahdollisia velvollisuuksia, kuten velvollisuutta liittää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitseva kiinteistö vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemäriverkostoon.

6 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella (jossa on jätevesiviemäri)

Vesihuoltolain 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin. Liittymisvelvollisuudesta voidaan poiketa vesihuoltolain (119/2001) pykälien 10 § ja 11 § nojalla.

Jätevesiviemäriin ei saa johtaa sinne kuulumattomia aineita tai esineitä, jotta viemäri ei tukkeudu eikä puhdistusprosessit häiriinny jätevedenpuhdistamolla.

Teollisuusjätevesien ja muiden haitta-aineita sisältävien jätevesien johtamisesta vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin tulee sopia erikseen vesihuoltolaitoksen kanssa, koska viemäriin johdettavat haitta-aineet voivat heikentää vesihuoltolaitoksen jätevedenpuhdistamon puhdistusprosesseja. Haittojen ehkäisemiseksi jätevedet tulee tarvittaessa käsitellä ennen verkostoon johtamista, jotta Vihdin Veden asettamat teollisuusjätevesien raja-arvot saavutetaan (Vna (713/2014) 41 § 1 mom). Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi (YSL 7 § 1 mom).

Uudet öljynerotinlaitteistot tulee varustaa hälytinlaitteistolla, jotta täyttyminen huomataan riittävän ajoissa. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että noudatetaan ympäristön kannalta parasta käytäntöä (YSL 20 § 1 mom kohta 2). Kiinteistön haltija/toiminnanharjoittaja on vastuussa laitteistojen toiminnasta. Jos toiminnasta uhkaa välittömästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 14 §).

Säiliöiden tulee sijaita sellaisessa paikassa, että ne voidaan imeä tyhjäksi ajoneuvossa olevaan säiliöön.

7 § Vähimmäisetäisyydet ja puhdistusvaatimukset vesihuoltoalueen ulkopuolella

Määräyksessä on annettu vähimmäisetäisyyksiä jätevesien purkupaikan sijoittamiselle eri tilanteissa. Vähimmäisetäisyyksien päämääränä on vesistöjen ja pohjaveden suojeleminen sekä naapureille aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen estäminen.

Puhdistettujakaan jätevesiä ei saa johtaa suoraan ojaan tai vesistöön, tarkoitetaan, että vedet johdetaan esim kivipesän kautta. Määräyksessä yksilöidään jäteveden puhdistuslaitteistojen vaatimuksia.

Saostussäiliöiden tarkoituksena on poistaa lähinnä kiintoainesta, ja niitä on pidettävä välttämättömänä esikäsittelymenetelmänä ennen muita jätevesien puhdistusmenetelmiä. Osastojen lukumäärävaatimusta harkittaessa lähtökohdaksi on otettu, että mikäli jätevesien joukossa on käymäläjätevesiä, tulee saostussäiliö olla kolmiosastoinen saostussäiliön puhdistustasoa vastaava ja pelkille pesuvesille riittää yleensä kaksiosastoinen saostussäiliön puhdistustasoa vastaava laitteisto.

Jätevesien varsinaisten puhdistusmenetelmien osalta kohdassa mainitaan esimerkin omaisesti käytössä olevia pääteknikoita, joilla voidaan päästä vaadittavaan puhdistustehoon. Saostussäiliöiden ja imeytyksen tai maasuodatuksen vaihtoehtona voidaan käyttää myös muita menetelmiä, mikäli niillä saavutetaan vastaava puhdistusteho. Kiinteistön omistaja vastaa viimekädessä siitä, että järjestelmästä ei aiheudu ympäristönsuojelulain kieltojen vastaisia päästöjä ympäristöön.

8 § Jätevesiviemäriverkon läheisyydessä sijaitsevat kiinteistöt

Vesihuoltolain (119/2001) 10 § 1 mom mukaisesti vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen jätevesiviemäriin. Kiinteistön tulee liittyä vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin, jos tällainen on enintään 20 metrin päässä tontin rajasta. Mikäli viemäri on edellä mainittua etäisyyttä kauempana eikä kiinteistön jätevesien puhdistusjärjestelmää ja purkupaikkaa voida toteuttaa 15 §:ssä annettujen määräysten mukaisesti, tulee kiinteistö liittää viemäriin.

9 § Jätevesiviemäriverkon ulkopuolella olevat kaava-alueet

Määräyksellä halutaan estää maaperän pilaaminen alueella, jolle on tulossa tiheä asutus, mutta jossa viemäriverkkoa ei ole vielä rakennettu. Tällaisella alueella erityisesti vesikäymäläjätevedet aiheuttavat suurimman riskin terveys- ja ympäristöhaittojen osalta. Käytännössä edellytyksenä on umpikaivojärjestelmä, josta syystä tämä vaatimus on asetettu määräykseen. Määräys perustuu ympäristönsuojelulain 16 §:n maaperän pilaamiskieltoon ja 20 §:n yleisiin periaatteisiin. Päästöt saattavat myös aiheuttaa 17 §:n vastaista pohjaveden pilaamista. Ranta-asemakaavat on suljettu pois, koska ranta-asemakaava-alueilla on yleensä riittävästi tilaa rakentaa jätevesijärjestelmät ja lisäksi rantavyöhykkeellä on tiukemmat jätevesien käsittelyvaatimukset.

Jätevesijärjestelmää koskevista vaatimuksista ja velvollisuudesta liittyä jätevesiviemäriverkkoon voi hakea poikkeamista näiden määräysten 60 § nojalla.

10 § Jätevesiviemäriverkon ulkopuolella sijaitsevat pohjavesialueet

Pohjaveden pilaamiskiellon mukaan ainetta ei saa johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua (YSL 17 § 1 mom kohta 1).

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea mm. sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön, ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon (YSL 202 § 2 mom kohta 4).

Määräyksessä on kielletty puhdistettuja suihku- ja lavuaarivesiä lukuun ottamatta kaikkien jätevesien johtaminen ojaan ja imeyttäminen maahan pohjavesialueilla. Puhdistetut suihku- ja lavuaarivedet voidaan imeyttää kuitenkin vain erityisestä perustellusta syystä johtuen.

Perustason puhdistusvaatimukset on mainittu ympäristönsuojelulain 154 b §:ssä. Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla (157/2017) tuli voimaan 3.4.2017.

11 § Vähäiset jätevesimäärät

Ympäristönsuojelulain 155 §:n 2 momentin mukaan muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

12 § Teollisuuskiinteistöjen hulevesien johtaminen pohjavesialueella

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua.

13 § Altaiden jätevedet

Kloorilla ja muilla kemikaaleilla on haitallisia vaikutuksia vesistöihin ja pohjavesiin (YSL 17§). Kloorin hygienisoimiskyky vähenee ajansaatossa, mutta kloori ei kuitenkaan katoa vaan muodostaa myrkyllisiä reaktiotuotteita.

Veden tyhjennyksiä varten voidaan esimerkiksi rakentaa purkukaivo, johon tyhjennysveden voi purkaa myös talviaikana. Tyhjennyskaivoksi käy pohjaton, riittävällä sepelipesällä varustettu betonirengaskaivo.

14 § Ranta-alueet ja saaret

Vesistöjen rantavyöhykkeillä kaikissa uusissa kiinteistöissä ja niissä vanhoissa, joissa pesu- ja wc-vesien erilliskäsittely on mahdollista, on hygieenisen haitan ja ravinnekuormituksen vuoksi kerättävä wc-vedet umpisäiliöön. Jätevesien sisältämät ravinteet rehevöittävät vesistöjä ja mikrobit heikentävät uimaveden laatua.

15 § Jätevesijärjestelmän rakentaminen, muuttaminen ja huoltaminen

Määräyksessä viitataan ympäristönsuojelulain 16 lukuun, jossa on säädetty jätevesien yleisestä puhdistamisvelvollisuudesta (mm. 154 b § ja 156 b §). Kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentamisesta ja muuttamisesta ja niiden edellyttämästä luvasta sekä käyttö- ja huolto-ohjeesta on lisäksi voimassa, mitä voimassa olevassa rakentamista koskevassa lainsäädännössä määrätään.

Paikalliset olosuhteet voivat edellyttää edellä mainitun ympäristönsuojelulain mukaisen yleisvelvoitteen sekä asetuksella säädettävien jätevesien käsittelyyn liittyvien toimenpiteiden tarkentamista ja yksilöimistä. Määräyksillä voidaan mm. tarkentaa milloin muiden kuin vesikäymäläjätevesien määrää on pidettävä niin vähäisenä, että ne voidaan johtaa käsittelemättä maahan ilman, että niistä aiheutuu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

16 § Työmaavesi

Työmaavesistä on annettu ohjeistusta RT 89-11230. Lisäksi Vihdin kunnan rakennusjärjestyksessä määrätään työmaavesien käsittelystä ja johtamisesta. Vihdin Vedellä on raja-arvot minkä laatuista vesiä jätevesiviemäriin voi poikkeustapauksessa johtaa. Tärkeitä muita huomioon otettavia asioita ovat eroosio (kiintoaines), työmaan muut toiminta-alueet (työmaasuunnitelma), mahdollinen esim. betonin hyötykäyttö työmaan maarakentamisessa, sijainti pohjavesialueella ja muut mahdolliset huomioon otettavat asiat kohdekohtaisesti. Myös viestintä on hyvä ottaa huomioon hankkeesta riippuen, jotta vältyttäisiin turhilta valitusprosesseilta.

Jotta vesiympäristö pysyisi viihtyisänä ja laadullisesti kunnossa, on työmaavesien käsittelyssäkin huolehdittava sen ympäristövaikutusten hallinnasta. Ympäristövaikutuksista tulee olla tietoinen ja haittojen minimoiminen on helpompaa hyvän etukäteistiedon ja suunnittelun avulla.

Vihdin kunnan ympäristölautakunta on 25.1.2023 päättänyt ottaa käyttöön lisäksi Vihdin kunnan työmaavesiohjeen, jonka avulla edistetään kuntalaisten ja toiminnanharjoittajien huomion kiinnittämistä vesistöihin ja niiden puhtana säilymiseen.

17 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu

Pestäessä muutamaa ajoneuvoa tai vastaavaa laitetta silloin tällöin ilman liuotinpesuaineita voidaan katsoa, että syntyvien jätevesien määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pesuvedet voidaan tällöin johtaa puhdistamatta maahan; joko imeyttää maaperään tai johtaa hulevesiverkostoon (ympäristönsuojelulaki 155 § 2 mom). Pesuvesistä ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille.

Aina liuottimilla pestäessä tai pesun ollessa ammattimaista tai laajamittaista tulee pesun tapahtua tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla. Ympäristönsuojelulain mukaan maahan ei saa päästää ainetta siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle (YSL 16 §). Ainetta ei myöskään saa johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muutoin oleellisesti huonontua tai toisen kiinteistöllä oleva pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää (YSL 17 § 1 mom kohdat 1 ja 2). Pesusta syntyvät jätevedet tulee johtaa yleiseen viemäriverkostoon tai johtaa ja käsitellä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa (YSL 155 § 1 mom). Pesulle tulee olla ympäristölupa, mikäli siitä voi aiheutua vesistön, ojan, lähteen

tai noron pilaantumista, tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta naapurustolle (YSL 27 § 2 mom kohdat 1, 2 ja 3).

Se, jonka toiminnasta on aiheutunut maaperän tai pohjaveden pilaantumista on velvollinen puhdistamaan maaperän ja pohjaveden siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua terveyshaittaa eikä haittaa tai vaaraa ympäristölle (YSL 133 § 1 mom).

Yleisillä alueilla ei ajoneuvoja saa pestä, sillä pesusta voi aiheutua haittaa muille alueiden käyttäjille. Yleiset katu- ja tiealueet sekä muut yleiset alueet on yleensä hulevesiviemäroity niin, että viemärit purkavat vedet lähiympäristöön puhdistamattomina. Näillä alueilla ajoneuvojen, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu ja huolto on siten syytä kieltää pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja esim. puisto- ja virkistysalueiden yleisen viihtyisyyden ja virkistyskäyttöön soveltumisen vähentymisen estämiseksi. Määräys koskee myös sellaista satunnaista pesua, joka määräyksen 3 momentissa on rajattu pesukiellon ulkopuolelle. Vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi kielletään pesuvesien johtaminen suoraan vesistöön, lukuun ottamatta veneiden pesua pelkällä vedellä.

18 § Mattojen ja muiden tekstiilien pesu

Vesien suojelemiseksi on suositeltavaa, että edes yksityistalouksien omien mattojen pesuvesiä ei päästetä suoraan vesistöön. Ranta-alueilla pesuun tulee käyttää biohajoavia pesuaineita (esim. mäntysuopaa). Ammattimaisesti tai muutoin laajamittaisesti sekä yleisillä pesupaikoilla mattoja pestäessä tulee pesuvedet käsitellä kuten muutkin jätevedet. Jätevedet tulee tällöin johtaa yleiseen viemäriverkostoon tai käsitellä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa (YSL 155 § 1 mom). Pesulle tulee olla ympäristölupa, mikäli siitä voi aiheutua vesistön, ojan, lähteen tai noron pilaantumista, eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta naapurustolle (YSL 27 § 2 mom kohdat 1, 2 ja 3).

19 § Lumen vastaanottoaikat

Lumen vastaanottoaikoille ei lähtökohtaisesti tarvita ympäristölupaa. Jos toiminnasta kuitenkin aiheutuu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa (26/1920) tarkoitettua kohtuutonta räsitusta, tulee toiminnalle hakea ympäristölupaa (YSL 27 § 2 mom kohta 3). Kohtuutonta räsitusta naapurustolle voivat aiheuttaa ainakin roskaantuminen ja vettyminen.

Jätelain mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua haittaa ympäristölle eikä roskaantumista (JL 13 § 2 mom). Tämän estämiseksi vastaanottoaikat ja niiden ympäristö tulee siivota vuosittain ja vastaanottoaikaan haltijan tulee huolehtia siitä, ettei alueelle tuoda muuta jätettä.

Vesistöjen roskaantumisen estämiseksi lumen vastaanottoaikkojen sijoittaminen vesistöön ja vesistöjen rantavyöhykkeelle on kielletty. Sijoittaminen pohjavesialueelle on kielletty, jottei toiminta aiheuta pohjaveden pilaantumisen vaaraa (YSL 17 § 1 mom kohta 1).

4. PÖLYN TORJUNTA

20 § Kulkuväylien, pihojen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että haitalliset ympäristövaikutukset ehkäistään ennakoita, milloin haitallisten vaikutusten syntymistä ei voida kokonaan ehkäistä, rajoitetaan ne mahdollisimman vähäisiksi (YSL 7 § 1 mom). Jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista tai muuta yleisen tai yksityisen edun loukkausta (YSL 7 § 2 mom, JL 13 § 1 ja 2 mom).

Hiekoitushiekan koneellisen poistamisen tai muun koneellisen kunnossapito- ja puhtaanapitotyön aiheuttama pölyäminen voi aiheuttaa haittaa alueella liikkuvien ja oleskelevien ihmisten terveydelle ja viihtyvyydelle sekä omaisuudelle. Pölyäminen on tarvittaessa estettävä esim. kastelemalla puhdistettava alue.

Uudelleenkäytettävästä hiekoitushiekasta on poistettava roskat mahdollisimman pian, jotta hiekan varastointi ei aiheuta ympäristön roskaantumista eikä viihtyisyyden vähenemistä.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena myös, että noudatetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia työmenetelmiä (YSL 20 § 1 mom kohta 2). Lehtipuhaltimen käyttö hiekoitushiekan poistamisessa aiheuttaa hyötyyn nähden kohtuutonta pöly- ja meluhaittaa, joten se on kielletty.

21 § Tilapäisen murskauksen ja louhinnan pölyntorjunta

Murskaus ja louhintatoiminnasta aiheutuvasta pölyämisestä ei saa aiheutua kohtuutonta rasisusta naapureille.

Ympäristönsuojelulain 7 § velvoittaa toiminnanharjoittajan on järjestämään toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakoita. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi.

22 § Rakennus-, korjaus- ja purkutööt sekä maarakentaminen

Rakennus-, korjaus- ja purkutöistä sekä maarakentamisesta voi aiheutua merkittävää pölyämistä lähiympäristöön. Erityisesti ns. häiriintyvien kohteiden, kuten asuntojen, päiväkotien, koulujen, sairaaloiden ja

vanhainkotien lähellä on tärkeää kiinnittää riittävästi huomiota pölyn torjuntaan.

Ympäristönsuojelulain 7 § velvoittaa toiminnanharjoittajan järjestämään toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Määräyksen tavoitteena on estää ilmanlaadun huononeminen työmaiden läheisyydessä.

5. ILMANSUOJELU

23 § Savukaasupäästöt ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisy

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että noudatetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita eri toimien yhdistelmiä, kuten työmenetelmiä sekä polttoainevalintoja (YSL 20 § 1 mom kohta 2). Polttolaitteeseen sopimattoman materiaalin, esim. tuoreen tai märän puun, poltto on kielletty niistä aiheutuvan savuhaitan vuoksi. Savusta voi olla kohtuutonta haittaa etenkin naapureiden viihtyvyydelle. Polttolaitteita tulee säätää, käyttää ja huoltaa siten, että poltosta aiheutuva savuhaitta jää mahdollisimman vähäiseksi.

Asemakaava-alueella on kielletty myös risujen ja lehtien avopoltto savuhaitan vuoksi, määräyksessä mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Avopolttokielto ei koske ranta-asemakaava-alueita, koska niillä asutus on enemmän loma-asutuspainotteista, eikä lomakauden ulkopuolella välttämättä ole naapureita paikalla. Lisäksi risujen ym. kasvijätteen kuljetusmatkat jäteasemalle voivat olla pitkiä.

6. RAKENTAMISEEN LIITTYVÄT TYÖT

24 § Rakennusten ja rakenteiden rakennus-, kunnostus- ja puhtaanapitotyöt

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että haitalliset ympäristövaikutukset ehkäistään ennakolta tai, milloin haitallisten vaikutusten syntymistä ei voida kokonaan ehkäistä, rajoitetaan ne mahdollisimman vähäisiksi (YSL 20 § 1 mom kohta 2). Ulkona tehtävissä suihkupuhallus- ja muissa pölyävissä kunnostustöissä tulee käyttää määräyksen mukaisia suojauksia, jotta jätteen pääsy ympäristöön estetään.

Jätettä ei saa hylätä eikä siitä saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista tai muuta yleisen tai yksityisen edun loukkausta (YSL 7 § 1 ja 2 mom, JL 13 § 1 ja 2 mom). Työstä aiheutuva pöly voi aiheuttaa haittaa alueella liikkuvien ja oleskelevien ihmisten terveydelle ja viihtyvyydelle sekä omaisuudelle. Maanpinta tulee suojata,

jotta työstä aiheutuvat jätteet voidaan kerätä ja toimittaa asianmukaiseen käsittelyyn.

25 § Betonimurskeen hyödyntäminen maanrakentamisessa

Jätelain mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti (YSL 7 § 2 mom, JL 13 § 1 mom). Ilman ympäristönsuojeluviranomaisen lupaa tapahtuva jätteen hautaaminen katsotaan lähtökohtaisesti sen hylkäämiseksi.

Ympäristönsuojelulain mukaan jätteen laitos- tai ammattimaiseen hyödyntämiseen, käsittelyyn ja loppukäsittelyyn on yleensä oltava ympäristölupa riippumatta siitä, kuinka paljon jätettä hyödynnetään tai käsitellään (YSL 27 § 1 mom, liite 1 kohta 13 f). Valtioneuvoston asetuksen eräiden jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa (843/2017) eli nk. MARA-asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa mm. betoni-, tiili- ja asfalttijätettä voidaan hyödyntää ilman ympäristölupaa noudattaen asetuksessa esitettyjä vaatimuksia. Noudatettaessa MARA-asetusta tehdään hyödyntämisestä ilmoitus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus tulee tehdä pienistäkin jätemääristä.

Velvoite kiinteistön uudelle haltijalle annettavasta jätteen hyödyntämistä koskevasta ilmoituksesta perustuu ympäristönsuojelulain 139 §:ään.

26 § Ylijäämämuiden hyötykäyttö

Jätelain soveltamisalaan kuuluvan maa-ainesjätteen ammattimainen tai laitostainen käsittely edellyttää ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 27 §:n ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f nojalla. Ympäristönsuojelulaissa ei säädetä alarajaa ammattimaiselle tai laitostaiselle jätteenkäsittelytoiminnalle. Näin ollen toiminta, joka on luonteeltaan tai laajuudeltaan ammattimaista tai laitostaisesta, edellyttää ympäristölupaa.

Ympäristöministeriön muistiossa (Kaivetut maa-ainekset -jäteluonne ja käsittely, 3.7.2015) selkeytetään mm. maa-ainesten jäteluonnetta ja ympäristölupatarvetta. Muistion kohdan 5.1.1 mukaan vähäinen maa-ainesjätteen hyödyntäminen tai muu pienimuotoinen maa-ainesjätteenkäsittelytoiminta ei edellytä ympäristölupaa.

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 28 § sisältää jätteen hyödyntämistä maantäytössä koskevat erityiset rajoitukset. Hyödynnettäessä jätettä maantäytössä taikka muutoin sijoittamalla tai levittämällä jätettä maahan, jätteen on teknisesti ja ympäristövaikutuksiltaan sovellettava kyseiseen käyttötarkoitukseen ja jätettä voidaan käyttää vain se määrä, joka on ehdottoman tarpeellista maanrakenteen tasauksen, kantavuuden ja kestävyuden kannalta.

Saven ja orgaanisen aineksen varastointi ja hyödyntäminen on kielletty pohjavesialueella ympäristönsuojelulain 17 §:n perusteella (*pohjaveden pilaamiskiello*).

Tarvittaessa ympäristövalvonta pyytää täydennystä ja saatujen selvitysten perusteella antaa asiasta lausunnon.

Ylijäämämaan sisältämien haitta-aineiden pitoisuudet eivät saa ylittää pima-asetuksen (214/2007) kynnysarvorajaa tai sijoituspaikan taustapitoisuutta.

27 § Vieraslajit

Laissa vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) annetaan säännöksiä haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta. Lain 3 §:n mukaisesti vieraslajia ei saa pitää, kasvattaa, istuttaa, kylvää tai muulla vastaavalla tavalla käsitellä siten, että se voi päästä ympäristöön.

Kiinteistön omistajan tai haltijan on huolehdittava kohtuullisista toimenpiteistä kiinteistöllä esiintyvän unionin luetteloon kuuluvan tai kansallisesti merkityksellisen haitallisen vieraslajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi, jos haitallisen vieraslajin esiintymästä tai sen leviämisestä voi aiheutua merkittävää vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle taikka vaaraa terveydelle tai turvallisuudelle (1709/2015 4 §).

28 § Käytetyn hiekoitushiekan käyttö

Käytetyn hiekoitushiekan uudelleenkäytöstä ei saa aiheutua roskaantumista ja muuta ympäristön pilaantumista (YSL 16 ja 17 §, JL 72 §). Käytetyn hiekoitushiekan haitta-ainepitoisuuksia verrataan PIMA-asetuksessa (214/2007) esitettyihin kynnysarvoihin.

29 § Purettavien rakennusten poltto

Jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle eikä roskaantumista. (YSL 7 § 2 mom, JL 13 § 1 ja 2 mom). Lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet on kerättävä ja pidettävä jätehuollossa toisistaan erillään siinä laajuudessa, kuin se jätelaissa säädetyn jätehuollon etusijajärjestyksen noudattamiseksi tai jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi on tarpeellista (JL 8 § 1 mom). Etusijajärjestyksen mukaan ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Syntynyt jäte on ensisijaisesti valmistettava uudelleenkäyttöä varten ja toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, on jäte loppukäsiteltävä. Jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (978/2021) 26 §:n 1 momentissa määrätään rakennus- ja purkujätteen

haltijan järjestämästä, eri jätelajien erilliskeräyksen vähimmäisvaatimuksesta.

Määräyksen mukaan rakennusten ja muiden jätteiden hävittäminen eli loppukäsittely polttamalla on kielletty jätelain etusijajärjestyksen sekä voimassa olevien jätehuoltomääräysten perusteella. Lisäksi jätteen poltosta syntyvästä savusta voi aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille ja tuhkasta maaperän pilaantumista. Maaperän pilaamiskielto sisältyy ympäristönsuojelulain 16 §:ään.

Pelastuslaitokselle on määräyksellä myönnetty poikkeaminen jätehuoltolain mukaisesta jätehuollon etusijajärjestyksestä siltä osin, kuin rakennuksia tarvitaan harjoituskäyttöön. Ympäristönsuojeluviranomainen tarkastaa pelastuslaitoksen tekemän ilmoituksen purettavan rakennuksen poltosta ja antaa sen johdosta tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja naapureihin kohdistuvan haitan vähentämiseksi.

7. KEMIKAALIT

Perustelu koskevat määräysten pykälä 30 - 33 §

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa päästää jätettä tai muuta ainetta siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus. Ympäristönsuojelulain 7 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida ehkäistä ennakolta, on se rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi.

Ympäristönsuojelulain 7 §:n 2 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on noudatettava kemikaalilain (599/2013) mukaisia kemikaalien turvallista käyttöä koskevia yleisiä periaatteita ja velvoitteita ympäristön pilaantumisen ja sen vaaran ehkäisemiseksi. Toimintaa koskevia yleisiä periaatteita ja toiminnanharjoittajan velvollisuuksia käsitellään kemikaalilain 4 luvussa. 4 luvun 19 §:n kohdan 2 mukaan terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi tulee noudattaa riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta kemikaalin määrä ja vaarallisuus huomioiden.

Määräyksissä esitetyn tekniikan ja rakenteiden katsotaan täyttävän ympäristönsuojelulain vaatimukset.

Säiliöiden ja astioiden päällysmerkinnöistä on käytävä ilmi mitä kemikaalia ne sisältävät. Tieto on tarpeen mm. onnettomuustilanteissa. Ympäristönsuojelulain 7 § 2 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen

vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on noudatettava jätelain 2 luvussa säädettyjä yleisiä velvollisuuksia ja periaatteita. Näihin kuuluu mm. vaarallisten jätteiden sekoittamiskielto. Vaarallista jätettä ei saa laimentaa eikä muulla tavoin sekoittaa lajiltaan tai laadultaan erilaiseen jätteeseen tai muuhun aineeseen (JL 17 § 1 mom). Valtioneuvoston jätteistä antaman asetuksen mukaan jäte on pakattava, merkittävä ja siitä on annettava tiedot siten, että jätteen säilyttämisestä ja kuljettamisesta ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle ja että jätteelle voidaan järjestää sen laadun mukainen käsittely (978/2021 7 §). Kun astioissa on merkintä mitä jätettä ne sisältävät, vähennetään riskiä, että jätteet sekoittuisivat epähuomiossa.

Maanalaiset säiliöt on määräyksissä edellytetty poistettavan käytöstä Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) annetun kuntoluokituksen mukaisessa määräajassa. KTM:n päätöksen 10 §:n 4 momentin mukaan C-luokan säiliö on poistettava käytöstä kuuden kuukauden kuluessa tarkastuksen suorittamisesta, jollei palopäällikkö erityisistä syistä määrää säiliön poistettavaksi käytöstä edellä mainittua lyhyemmässä ajassa tai salli sen käytön tätä pidemmän ajan. 10 §:n 5 momentin mukaan D-luokan säiliö on poistettava välittömästi käytöstä. KTM:n päätös koskee sen 1 §:n mukaan vain tärkeitä pohjavesialueita, eikä se päätöksen 2 §:n mukaan koske kaksoisvaippasäiliöitä, joissa on vuodonilmaisujärjestelmä, eikä suoja-altaassa olevia maanalaisia säiliöitä, joissa on hälyttävä vuodonilmaisujärjestelmä.

Ympäristönsuojelumääräyksissä huonokuntoisten säiliöiden käytöstä poistamisen määräaika on laajennettu koskemaan kaikkia maanalaisia säiliöitä. Huonokuntoiset säiliöt on syytä poistaa käytöstä, jotta niistä ei aiheudu ympäristönsuojelulain 16 tai 17 §:ssä kiellettyjä seurauksia (maaperän ja pohjaveden pilaamiskielto). Säiliöiden kunnostaminen pinnoittamalla on kielletty, koska pinnoitus estää säiliön kunnan tarkastamisen.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin kohdan 1 mukaan ainetta ei saa laittaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muutoin olennaisesti huonontua. Uusien maanalaisten säiliöiden asentaminen on pohjavesialueilla kielletty ja vanhat maanalaiset säiliöt on niitä uusittaessa korvattava maanpäällisillä säiliöillä, jotta riski pohjaveden pilaantumiselle on mahdollisimman pieni. Maanalaiset säiliöt ja niiden putket voivat vuotaa maan alla ilman, että omistaja on siitä tietoinen. Pohjavettä ei yleensä voida puhdistaa.

Myös tilapäisten työmaiden säiliöiden tulee olla kaksivaippaisia tai kiinteällä suoja-altaalla varustettuja. Kaksivaippaisuus tai suoja-allas

vaaditaan myös tilapäisten työmaiden säiliöiltä, koska säiliöiden siirtelyssä tapahtuvat onnettomuudet aiheuttavat riskin pohjavedelle.

Ympäristönsuojelulain 14 §:ään on kirjattu pilaantumisen torjuntavelvollisuus: jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi. Ympäristön pilaantumiseen johtaneista onnettomuuksista on ilmoitettava välittömästi pelastuslaitokselle, jotta pilaantumisen laajuus voidaan minimoida. Ympäristönsuojelulain mukaan aiheuttajan on välittömästi ilmoitettava pilaantumisesta myös valvontaviranomaiselle, eli joko kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tai Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Ympäristövastuualueelle (YSL 134 §).

Pilaantumisen aiheuttaja on vastuussa pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta (YSL 133 § 1 mom).

Ulkona olevat vanhat, määräysten voimaan tullessa käytössä olleet yksivaippaiset maanpäälliset säiliöt on sijoitettava suoja-altaaseen vasta säiliöiden saavuttaessa 25 vuoden iän. Säiliöiden vuotoriskin katsotaan lisääntyvän 25 vuoden jälkeen.

Maanalaisille säiliöille ei ole annettu siirtymäaikaa, vaan käytöstä poistaminen tapahtuu kuntoluokituksen mukaisesti. Maanalaisten säiliöiden vaihtaminen on hankalaa ja kallista, joten niitä voidaan käyttää elinkaaren loppuun asti.

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien varastoinnista on näiden määräysten lisäksi tietoa esimerkiksi TUKES:n -ohjeissa: Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta (2019) ja vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi (2021).

34 § Suolan varastointi pohjavesialueella

Suolan ulkona tapahtuva varastointi ja siirtokuormaus on kielletty, koska se voi aiheuttaa ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentissa kielletyn seurauksen.

35 § Onnettomuudet

Pienikin määrä jotakin terveydelle ja ympäristölle vaarallista kemikaalia saattaa hallitsemattomasti ympäristöön päästessään aiheuttaa vakavan ympäristön pilaantumisen vaaran.

Erityisen ongelmallisia ovat nestemäiset aineet, jotka voivat aineen ominaisuuksista riippuen imeytyä nopeasti maaperään ja kulkeutua veteen liuenneena kauaskin onnettomuuspaikalta.

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien turvallinen varastointi edellyttää käyttöturvallisuustiedotteissa annettujen ohjeiden

noudattamista. Ohjeiden vastainen käsittely ja varastointi lisäävät ympäristöonnettomuuden riskiä. Öljy ja useat muut yleisesti käytetyt kemikaalit aiheuttavat ympäristöön joutuessaan vakavan ympäristön pilaantumisvaaran.

Kemikaalionnettomuuden ennaltaehkäiseminen edellyttää asianmukaisia varastosäiliöitä ja varastotiloja sekä säännöllistä laitteiden huoltoa ja tarkastamista. Nämä määräykset on annettu kemikaalivuotojen hallitsemattoman ympäristöön pääsemisen ja niistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

36 § Öljy- ja polttoainesäiliöiden tarkastukset

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (YSL 6 §). Säiliöt ja niiden putkisto voivat vuotaa ilman että omistaja on siitä tietoinen. KTM:n päätöksen (344/1983) säiliöiden tarkastusvelvollisuus ja tarkastusvälit koskevat vain tiettyjä maanalaisia, tärkeillä pohjavesialueilla sijaitsevia poltto- ja dieselöljysäiliöitä (344/1983 1 ja 2 §). Määräyksellä laajennetaan tarkastusvelvollisuus koskemaan poltto- ja dieselöljysäiliöitä, riippumatta niiden sijainnista sekä sijoituksesta maan alle tai päälle. Määräys on annettu, jotta säiliöiden omistajat/haltijat ovat tietoisia säiliöidensä kunnosta eivätkä huonokuntoiset säiliöt aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa.

KTM:n päätöksen 10 §:n mukaan säiliö on määräaikaistarkastettava ensimmäisen kerran 10 vuoden kuluessa säiliön käyttöönotosta. A-luokan metallisäiliö on tarkastettava uudelleen viiden vuoden ja muu kuin metallisäiliö, joka tarkastuksen perusteella kuuluu luokkaan A, 10 vuoden väliajoin. B-luokan säiliö on tarkastettava uudelleen kahden vuoden väliajoin.

Pinnoitus heikentää öljysäiliön teräslevyn kunnan tarkastamista, sillä pinnoitteen alla olevan teräslevyn seinämän paksuudesta ei saada luotettavaa tietoa esimerkiksi ultraäänimittauksella. Ainoastaan pinnoitteen kunto voidaan todeta, ei teräslevyn kuntoa tai tarkastusväliä. Tällä määräyksellä ennaltaehkäistään huomaamattomasti etenevän teräslevyn syöpymisestä aiheutuvan öljyvuodon riski ja sen myötä maaperän ja pohjaveden pilaantumisen riski.

37 § Öljy- ja polttoainesäiliöiden tarkastukset ranta- tai pohjavesialueella

Määräys on annettu pohjaveden ja maaperän pilaamiskiellon perusteella (YSL 16 ja 17 §).

38 § Öljy- ja polttoainesäiliöiden käytöstä poistaminen

Maanpäällinen säiliö on puhdistettava sen käytöstä poistamisen jälkeen. Säiliöön jäävä kemikaali aiheuttaa muutoin riskin maaperän pilaantumiselle. Todistus puhdistuksesta on säilytettävä mahdollista

ympäristönsuojeluviranomaisen tarkastusta varten. Määräys on tarpeen valvonnan toteuttamiseksi. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että otetaan huomioon mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen (YSL 20 § 1 mom kohta 1).

Käytöstä poistettu säiliö on jätettä eikä sitä saa hylätä (YSL 7 § 2 mom, JL 13 § 1 mom). Kaikki maanalaiset käytöstä poistetut säiliöt on kaivettava putkistoineen maaperästä vuoden kuluessa käytöstä poistamisesta. Säiliöitä poistetaan käytöstä mm. niiden huonokuntoisuuden (C-luokka tai alempi) vuoksi, lämmitystapaa vaihdettaessa tai muutoin niiden muuttuessa tarpeettomiksi.

Säiliö on aina puhdistettava ennen poistamista, jotta sen sisältämä vaarallinen jäte ja säiliö voidaan toimittaa erikseen vastaanottoaikaan, jolla on ympäristölupa kyseisen jätteen käsittelyyn. Todistus puhdistuksesta on säilytettävä mahdollista ympäristönsuojeluviranomaisen tarkastusta varten. Määräys on tarpeen valvonnan toteuttamiseksi. Mikäli säiliön poiston yhteydessä voidaan epäillä maaperän pilaantuneen, on asiasta ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle (YSL 134 §). Pilaantunut maa tulee käsitellä ympäristönsuojeluviranomaisen edellyttämällä tavalla, eli yleensä toimittaa vastaanottajalle, jolla on pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn ympäristölupa. Pilaantuneen maan asioissa päätösvaltainen viranomaisena on Uudenmaan ELY-keskus.

Säiliötä ei tarvitse poistaa maaperästä, mikäli se on todistettavasti ennen aikaisempien ympäristönsuojelumääräysten voimaantuloa puhdistettu ja täytetty hiekalla. Tällaisen säiliön poistamista jälkikäteen pidetään yleensä kohtuuttomana. Jos on syytä epäillä maaperän pilaantuneen, voidaan säiliö kuitenkin vaatia poistettavaksi, että saadaan tarkistettua maaperän tila säiliön alla.

Säiliön täyttö- ja ilmaputket on poistettava tai käyttö estettävä muulla tavalla, jottei kukaan erehdy täyttämään säiliötä niiden kautta. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että otetaan huomioon mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen (YSL 20 § 1 mom kohta 1).

39 § Öljysäiliöiden uudelleen käyttöönotto

Vaikka muovinen öljysäiliö ei ole altis syöpymiselle on se saattanut altistua esimerkiksi UV-säteilylle ja mekaaniselle rasitukselle. Käytettyä muovista öljysäiliötä ei voida tarpeeksi kattavasti ja luotettavasti tarkastaa, koska säiliössä ei ole huoltoluukkuja ja säiliö on sijoitettu metalliseen suoja-altaaseen, minkä vuoksi muovista säiliötä ei voi uudelleen käyttää.

8. MELU

40 § Tiedottaminen erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä ammattimaisesta toiminnasta

Tiedottamiseen on veloitettu, jotta mahdolliset haitankärsijät osaisivat varautua tulevaan häiriöön ja tietäisivät, mistä se aiheutuu ja milloin päättyy. Tiedottamisen on todettu vähentävän valvontaviranomaisille tulevia valituksia. Tilapäistä melua tai tärinää koskevasta ilmoituksesta annettavassa päätöksessä veloitetaan toiminnanharjoittajaa tiedottamaan toiminnasta mahdollisille haitankärsijöille.

Tiedotusvelvollisuus koskee myös melua aiheuttavia toimintoja, joista ei tarvitse tehdä meluilmoitusta.

41 § Meluilmoitusmenettely

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos hanke toteutetaan usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiassa ilmenee (YSL 118 § 1 mom).

Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa, jollei kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätä tätä lyhyemmästä ajasta (YSL 118 § 3 mom). Aikaa ei ole määräyksillä lyhennetty.

Ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, puolustusvoimien toiminnasta eikä sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, josta kunta on antanut ympäristönsuojelumääräykset 202 §:n nojalla ja samalla määrännyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole (YSL 118 § 2 mom). Määräyksen mukaan ilmoitusta ei pääsääntöisesti myöskään tarvitse tehdä rekisteröitävistä tai ilmoitusmenettelyä edellyttävästä toiminnasta eikä toiminnasta, jolla on maastoliikennelain (1710/1995) 30 §:n tai vesiliikennelain (782/2019) 106 §:n mukainen lupa kilpailuihin tai harjoituksiin.

Ilmoitusvelvollisuuden edellytyksiä ei ole määritelty laissa täsmällisesti. Tämän vuoksi ympäristönsuojelumääräyksissä on määritelty ne toiminnot aikarajoihin, joista täytyy tehdä meluilmoitus. Siitä huolimatta, että meluilmoitusta ei jostain toiminnasta vaadita, ei toiminnasta silti saa aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille. Mikäli valituksia tulee, on toiminnanharjoittaja velvollinen tarvittaessa pyrkimään vähentämään haittaa. Viranomaisen voi myös edellyttää meluilmoituksen tekemistä tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

Ilmoitusta koskevassa päätöksessä ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa muitakin kuin ainoastaan melua koskevia määräyksiä.

42 § Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa

Ympäristönsuojelulain 7 § 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön mahdollisimman vähäisiksi. Määräys on annettu, jotta äänentoistolaitteiden käyttö ei aiheuttaisi kohtuutonta rasitusta naapurustolle (LNaap 26/1920 17 §).

43 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden, laitteiden ja työvaiheiden rajoittaminen

Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttäminen sekä toimintojen suorittaminen on kielletty yöaikaan, jotta ei aiheuteta kohtuutonta rasitusta naapureille. Toimintojen suorittamista yöaikaan ei pidetä välttämättömänä. Toimintojen aikarajaa on lisäksi kiristetty viikonloppuisin ja yleisinä juhlapyhinä, jotta turvataan ihmisten viihtyvyys. Haitalliset ympäristövaikutukset tulee ensisijaisesti ehkäistä ennakolta (YSL 7 § 1 mom). Määräys koskee vain koneiden, laitteiden ja vastaavien käyttöä, ihmisten ja eläinten aiheuttamassa melussa on kyse poliisin valvontaan kuuluvasta kotirauhan rikkomisesta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys voi koskea toimea tai rajoitusta, toiminnan tarkkailua tai tiedottamista taikka valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Määräys ei voi koskea luvanvaraista, ilmoituksenvaraista eikä rekisteröitävää toimintaa. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja ympäristön pilaantumisen merkittävyys (YSL 180 §).

Määräyksessä mainitut tietyt toiminnot on rajattu kiellon ulkopuolelle, koska niiden kieltämisen on katsottu olevan kohtuutonta. Maa- ja metsätalouden harjoittamisen vuoksi välttämättömiä tilapäisiä toimintoja ovat esim. leikkuupuimurin, heinän/viljankuivurin ja sadetuslaitteen käyttö. Määräyksissä ei ole myöskään otettu huomioon mm. kotieläinten ääniä.

9. MAATALOUS

44 § Orgaanisten lannoitteiden levitys pohjavesialueella

Määräyksillä, joilla rajoitetaan lietelannan, virtsan, puristenesteen yms. levittämistä pyritään turvaamaan vesistöjen ja pohjaveden laatua sekä kunnallisten vedenottamoiden veden laatua ja terveellisyttä.

Valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) 10 §:n 9 momentin mukaan talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista

riippuen vähintään 30 - 100 metrin levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta lannalla ja orgaanisilla lannoitevalmisteilla. Orgaanisilla lannoitevalmisteilla tarkoitetaan mm. puristenesteitä ja jaloittelualueiden valumavesiä.

45 § Maatalousjäte

Ympäristönsuojelulain 7 §:n 2 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavissa toiminnoissa on noudatettava jätelain (646/2011) 2 luvussa säädettyjä yleisiä velvollisuuksia ja periaatteita. 2 lukuun sisältyy mm. 13 §, jonka mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Eloperäistäkään maatalousjätettä ei saa hylätä metsään tai muualle luontoon, koska se aiheuttaa mm. viihtyisyyden vähenemistä ja haittaeläinten lisääntymistä. Jäte on hyödynnettävä ja käsiteltävä asianmukaisella tavalla tai luovutettava käsiteltäväksi vastaanottajalle, jolla on toimintaan ympäristölupa.

46 § Ratsastuskenttien ja -maneesien pohjamateriaalit

Jos vaihdettava maa-aines muodostuu hiekasta ja orgaanisesta materiaalista, sen saa sekoittaa maanviljelysmaahan. Mikäli siinä on käytetty synteettisiä materiaaleja, se on jätettä, joka tulee toimittaa asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn.

Määräyksen tavoitteena on estää jätteiden syntyä sekä haitallisia vaikutuksia ympäristönsuojelulain (527/2014) 1 §:n 1 ja 3 kohdan mukaisesti. Kun kenttärakenteiden materiaali suunnitellaan etukäteen, voidaan ehkäistä tarpeettoman jätteen syntyä sekä siitä aiheutuvia seurauksia. Jätelain (2011/646) etusijajärjestyksen mukaisesti jätteen syntyä tulee ensisijaisesti ehkäistä ennalta. Jätteen käsittelyn käytännön toteutus tapahtuu jätehuoltoyhtiön toimesta. Jätteenä katsottava materiaali tulee hävittää jätehuoltomääräysten mukaisesti.

47 § Hyötyeläinten lietalannan, virtsan ja säilörehun puristenesteen sekä jätevesilietteen levitys pohjavesialueilla ja vedenottamon suoja-alueilla

Ainetta tai pieneliöitä ei saa laittaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua (YSL 17 § 1 mom kohta 1). Määräyksessä mainittujen orgaanisten lannoitteiden levitys voi sisältämiensä mikrobin vuoksi vaarantaa pohjaveden laadun.

48 § Ulkotarhojen ja ratsastuskenttien sijoittaminen ja lannan luovutus hevostalleilla

Määräyksellä pyritään vähentämään ympäristöhaittoja, joita voi aiheutua pienten hevostallien lisääntyessä. Talleja ja ulkotarhoja perustettaessa ei aina oteta riittävästi huomioon lähellä olevia pohjavesialueita, avouomia

tai vesistöjä. Lisäksi toiminta voi aiheuttaa naapurikiistoja, joita pyritään ennaltaehkäisemään tasapuolisella ja yhtenäisillä toimintatavoilla kunnan päätöksenteossa.

Lannan riittävän usein tapahtuvalla siivouksella ulkotarhoista pyritään estämään ravinteiden turhaa ja hallitsematonta leviämistä ympäristöön. Keräämällä lanta ajallaan talteen, siinä säilyvät ravinteet, jotka voidaan järkevämmiin hyödyntää lannoitteena kasvien peltoviljelyssä tai puutarhoissa, kun ne eivät päädy sellaisenaan vesistöihin.

Useimmat tässä käsiteltävistä ympäristöehdoista eivät sisälly virallisiin säädöksiin tai määräyksiin. Jotkut niistä ovat suoraan esim. YM:n hevostallien ympäristönsuojeluohjeesta (jolloin lähde on mainittu), jolloin kyse on toiminnanharjoittajien tiedonsaannin helpottamisesta.

Tässä käsitellään lähinnä enintään 3 hevosen tai ponin talleja, joita yhä useammin halutaan perustaa pienille omakotikiinteistöille. Isompien tallien rakennuslupakäsittelyssä voidaan soveltaa näitä pienille tallikiinteistöille esitettyjä ympäristöehtoja.

Rakennuspaikan erityisominaisuuksien perusteella voidaan päätyä rakennusjärjestystä tai ympäristönsuojelumääräyksiä tiukempiin tai erityistapauksissa myös lievempiin ympäristöehtoihin.

Kun kunnan ympäristönsuojeluviranomainen saa tiedon tallin perustamisesta ennen toiminnan aloittamista, on mahdollista neuvoa vaadituista edellytyksistä. Toiminnanharjoittajalla on siten lähtökohtaisesti mahdollisuus suunnitella toiminta ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavaksi. Viranomainen voi ilmoittaa toiminnasta edellytettävät tiedot, joita voivat olla mm. lannan käsittelyyn liittyvät suunnitelmat. Rakennusluvan ehdoissa tulee olla viittaus voimassa olevaan rakennusjärjestykseen tai ympäristönsuojelumääräyksiin.

10. JÄTTEET

49 § Kyllästetyn jättepuun käyttö

Jätteenä arseenikyllästeellä käsitelty puu on vaarallista jätettä ja sitä saa luovuttaa vain ympäristönsuojelulain (527/2014) tai jätelain (646/2011) mukaisen hyväksynnän saaneille vastaanottajille.

Kyllästyksessä käytetty puunsuojakemikaali sisältävät arseeni- ja kromiyhdisteitä, jotka ovat terveydelle ja ympäristölle vaarallisia aineita. Arseeni on syöpävaarallinen.

50 § Rakennusten ja muiden rakenteiden kunnostustöissä syntyvät jätteet

Ympäristönsuojelulain 7 § velvoittaa toiminnanharjoittajan järjestämään toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä

ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Määräyksen tavoitteena on maaperän sekä pintavesien pilaantumisen ehkäisy. Määräyksellä estetään myös ilmanlaadun huononeminen työmaiden läheisyydessä.

51 § Veneiden pohjamaalien poisto ja maalijäte

Suihkupuhalluksessa (aiempi termi hiekkapuhallus) ja kemiallisen maalinpoiston yhteydessä puhdistettavasta pinnasta irtoaa erilaisia ympäristölle haitallisia yhdisteitä, joiden leviäminen tulee estää. Muodostunut jäte tulee käsitellä jätteen ominaisuudet huomioiden. Esimerkiksi PCB:tä sisältävät aineet, kemiallisessa maalinpoistossa käytettävät liuottimet ja maalinpoistojäte on kerättävä talteen ja toimitettava vaarallisten jätteiden vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

52 § Kuivakäymäläjäte

Ulkokäymälästä tai käymäläjätteen kompostorista voi aiheutua vesistön rehevöitymistä ja mikrobiologista haittaa (mikrobeja sekä pieneliöitä), mikäli ne sijoitetaan tulva-alueelle, liian lähelle vesistöä, noroa tai ojaa. Huonosti hoidettuna niistä voi aiheutua myös naapuruussuhdelaissa kiellettyä kohtuutonta naapuruushaittaa. Käymäläjäte sisältää runsaasti ravinteita, joiden pääsy vesistöön tulee rajata mahdollisimman vähäiseksi.

53 § Vesistöjen niittojäte

Niittojätettä ei saa hylätä vesistöön (YSL 7 § 2 mom, JL 13 § 2 mom), koska se voi kulkeutua tuulen ja virtausten mukana toisten rantaan ja aiheuttaa siellä haittaa rannan virkistyskäytölle. Niittojäte on sijoitettava ja käsiteltävä asianmukaisesti, jotta siitä ei aiheudu vesistökuormitusta eikä haittaa naapureille.

11. ENERGIANTUOTANTO

Perustelu koskevat määräysten pykälä 54 - 57 §

Maalämpökaivon rakentaminen luokitelluilla pohjavesialueilla on kielletty ilman vesilain (587/2011) mukaista lupaa. Muilta osin maalämpökaivon rakentamisesta säädetään rakentamista koskevassa lainsäädännössä.

Koska maalämmön hyödyntämiseen liittyvät porakaivot ja maalämpöputkistot, niiden rakentaminen ja käyttö, aiheuttavat pohjaveden pilaantumisen vaaraa, niiden rakentaminen pohjavesialueella on kielletty ilman vesilainmukaista lupaa. Maaperä- ja pohjavesiolosuhteiden selvittäminen riittävällä tarkkuudella porakaivojen ulottuessa 200 - 300 metrin syvyydelle, jotta voitaisiin varmuudella arvioida toimenpiteen haittomuus, ei nykyasityksen mukaan ole mahdollista. Lisäksi porakaivojen asianmukaisen käytön valvonta on mahdotonta. Maalämpökaivojen käyttöön liittyy riski, että lämmönsiirtonesteinä käytetään haitallisia ja jopa myrkyllisiä aineita.

Mikäli lämpökaivojen rakentaminen sallittaisiin luokitelluilla pohjavesialueilla, vaatisi se huomattavia selvityksiä toiminnanharjoittajilta ja mahdollisesti vesilaitokselta.

Porauksesta muodostuva liete voi myös aiheuttaa vesien samentumista ja siten haittaa vesieläölle.

12. LUONNON MONIMUOTOISUUS

58 § Määräys luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Pyrkimyksenä on turvata asukkaille terveellinen ja viihtyisä sekä luonnon monimuotoisuutta (luonnonsuojelulaki 9/2023) edistävä elinympäristö.

Kansainvälisellä kentällä Suomea sitovat useat kansainväliset sopimukset, kuten yleissopimus (CBD) sekä EU:n biodiversiteettistrategia. Kansallisella tasolla työtä ohjaa kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia, joka yhteensovittaa kansallisia tavoitteita, YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevaa yleissopimusta sekä EU:n biodiversiteettistrategiaa. Kansallisesta luonnon monimuotoisuusstrategiasta valmistellaan uutta toimintaohjelmaa vuoteen 2035.

Suomessa Ympäristöministeriö ohjaa ja valvoo kansallista luonnonsuojelua sekä valmistelee luonnon monimuotoisuutta turvaavat lait valvoen myös niiden toimeenpanoa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) edistävät ja valvovat alueensa luonnon- ja maisemasuojelua sekä turvaavat luonnon monimuotoisuutta esimerkiksi perustamalla yksityisiä suojelualueita ja turvaamalla luontoarvoja maankäytön suunnittelussa. Kuntien rooli on edistää ja valvoa alueensa luonnon- ja maisemasuojelua muun muassa huolehtimalla siitä, että maankäyttö ja rakentaminen suunnitellaan ekologisesti kestäväksi.

13. VALVONTATIETOJEN ANTAMINEN

59 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin kohdan 6 mukaan ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan antaa määräyksiä tarpeellisten tietojen antamisesta valvontaa varten.

Ympäristönsuojelulain 172 §:n 1 momentin kohdan 1 mukaan viranomaisella on oikeus saada tietoja kaikilta ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa harjoittavilta tai muilta, joihin lain velvoitteet kohdistuvat. Viranomaiset ovat myös velvollisia luovuttamaan tietoja.

Ympäristönsuojelulain 175 §:n 1 momentin kohdan 3 mukaan valvontaviranomainen voi antaa määräyksen toiminnan ympäristövaikutusten selvittämiseksi riittävässä määrin, silloin, kun on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista. Määräys liittyy myös ympäristönsuojelulain 6 §:n selvilläolovelvollisuuteen, jonka mukaan kaikilla ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavilla toiminnanharjoittajilla on yleinen velvollisuus olla selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista.

14. MUUT MÄÄRÄYKSET

60 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksistä. Lähtökohtana on, että määräyksistä poiketaan harvoin ja vain yksittäistapauksissa. Poikkeamisesta ei saa aiheutua ympäristönsuojelumääräysten tavoitteiden syrjäytymistä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua toimivaltaansa, mukaan lukien poikkeuksen myöntäminen ympäristönsuojelumääräyksistä, alaiselleen viranhaltijalle siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) säädetään.

61 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

Ympäristönsuojelulain 18 luvussa on säännökset valvonnasta ja hallintopakosta. Ympäristönsuojelumääräysten rikkomistilanteessa valvontaviranomainen voi kieltää jatkamasta tai toistamasta määräyksen vastaista menettelyä tai määrätä velvollisuus täytettäväksi muulla tavalla. Ympäristönsuojelulain 184 §:n 1 momentin mukaan viranomainen voi tehostaa antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Toimivalta pakkokeinojen käyttämiseen on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.

Määräysten rikkomisesta voidaan tehdä ilmoitus poliisille esitutkintaa varten. Ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain 48 luvun 1–4 §:ssä.

62 § Voimaantulo

Kunta päättää ympäristönsuojelumääräysten antamisesta ympäristönsuojelulain 202 §:n 1 momentin mukaisesti.

Ympäristönsuojelulain 203 §:n 2 momentin mukaan kunnan on tiedotettava ympäristönsuojelumääräyksistä yleisesti siten kuin

kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Määräykset on oltava saatavilla kunnan tietoverkkosivuilla.